ولایت؛ ایجاد کننده فرایند هدایت

نظام ولایی، نظام مستحکمی است که بر اساس اراده خدا رحمت را بر زندگی انسان و جامعه جاری می‌سازد، شناخت این نظام و قرار گرفتن در راستای آن و استقرار در آن وظیفه هر انسان فطری است که موجب هدایت و برخورداری از نعمت‌های فراوان دنیا و آخرت می‌شود. در کتاب حاضر با تبیین پنج شأن از این نظام یعنی نظام ولایی ربوبی، نبوی، نذیر، مؤمنین و نظام ولایی علوی به چگونگی استقرار دین توسط اهل ولایت الله پرداخته شده و به معرفی نظام دستاوردهای ولایت و نظام موضوعات ولایت اشاره شده است.

مقدمه

مالکیت هستی از آن کسی است که رحمت را بر خود نوشته است. لذا جز رحمت از او انتظاری نیست. بر این اساس موجودات را خلق و در ذات آنها حقیقت توحید را به ودیعه گذاشت. عهدی که با انسان بسته است نشان‌دهنده چنین حقیقت تثبیت‌شده در درون اوست.

خداوند مالک همه چیز است و هیچ‌کس را در اداره و تدبیر عالم با خود شریک نساخته است زیرا دیگران اساساً قدرت شراکت با او را ندارند. زیرا هر چه در عالم وجود دارد از آن اوست.

طبیعی است همه مسائلی که برای موجودات از جمله انسان رقم خورده و می‌خورد وابسته به اراده‌ای است که خداوند بر خود واجب کرده است.

با توجه به آیات قرآن که از اسرار غیب پرده برمی‌دارد خداوند هیچگاه انسان را به حال خود رها نکرده و پیوسته امر او را تدبیر می‌کند. به تعبیر قرآن چنین کسی ولیّ حقیقی انسان است و نباید انسان غیر از خدا را ولیّ بگیرد.

اتخاذ ولیّ غیر خدا به معنای نفی تدبیر ربوبی از اوست که علاوه بر محرومیت‌های بسیار، نسبتی ناروا و زشت به تنها حقیقت هستی است. در واقع چنین فردی علاوه بر خدا کسی یا کسان دیگر را با همان

قدرت ربوبی ولی در مرتبه دیگر باور کرده است. زیرا به هر حال برای تدبیر عالم دستان غیبی نیازمند است.

وَ قالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمنُ وَلَداً * لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئاً إِدًّا * تَكادُ السَّماواتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَ تَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَ تَخِرُّ الْجِبالُ هَدًّا * أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمنِ وَلَداً * وَ ما يَنْبَغي لِلرَّحْمنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَداً * إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّماواتِ وَ الْأَرْضِ إِلاَّ آتِي الرَّحْمنِ عَبْداً * لَقَدْ أَحْصاهُمْ وَ عَدَّهُمْ عَدًّا * وَ كُلُّهُمْ آتيهِ يَوْمَ الْقِيامَةِ فَرْداً[1]

و گفتند: «[خدای] رحمان فرزندی اختیار کرده است.» واقعاً چیز زشتی را [بر زبان] آوردید. چیزی نمانده است که آسمانها از این [سخن] بشکافند و زمین چاك خورَد و کوه‌ها به شدت فرو ریزند. از اینکه برای [خدای] رحمان فرزندی قایل شدند. [خدای] رحمان را نسزد که فرزندی اختیار کند. هر که در آسمانها و زمین است جز بنده‌وار به سوی [خدای] رحمان نمی‌آید. و یقیناً آنها را به حساب آورده و به دقت شماره کرده است. و روز قیامت همه آنها تنها، به سوی او خواهند آمد.

ولایت خدا بر هستی و بر انسان به اراده او در اداره زندگی انسان و موجودات دلالت دارد و به طور طبیعی رابطه تنگاتنگی با نوع نیازهای آنها یافته است. نیازهای موجود است که باعث حرکت و توجه آنها نسبت به خداوند شده و فهم ولایت را برای آنها ممکن می‌سازد.

از مهم‌ترین مسائلی که در معرفی خدا لازم است به آن اشاره شود و به نوعی کلید فهم ولایت او به حساب می‌آید، معرفی خداوند به عنوان کسی است که در اراده و اداره‌اش هیچ نیازی به هیچ‌کس نداشته و به کسی نیز وابسته نیست.

---

[1] سوره مبارکه مریم، آیات ۸۸-۹۵

ولایت؛ ایجاد کننده فرایند هدایت

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

این موضوع به عنوان وجه تمایز خداوند با هر عهده‌دارِ برطرف کردن نیاز است که لازم است هر روز و هر ساعت با قرائت سوره توحید مورد توجه انسان واقع شود. بر این اساس خواندن سوره توحید نگاه فرد را به ولایت خداوند خالص می‌سازد.

بر اساس چنین ولایتی است که هدایت انسان رقم خورده و سیر و صیروت او به سمت کمال جریان می‌یابد. در واقع ولایت، فرایند هدایت انسان و هر هدایت دیگر را رقم می‌زند.

بدین ترتیب بررسی جریان ولایت خداوند در زندگی انسان معادل بررسی فرایند هدایت در زندگی انسان است.

بر این اساس در کتاب حاضر سعی شده است تا با اتکاء به معنایی که از ولایت به دست آمد تأثیرات فهم دقیق این معنا را در هدایتی که ایجاد می‌کند بررسی نماید و نیز بر بیان نکات زیر تأکید شود:

هر مرتبه از مراتب رشد انسان، بر اساس ولایت خدا شکل گرفته و بر اساس قوانین جاری در ولایت او فیض و نور وجود نازل شده است. بدین ترتیب موضوع ولایت مهیمن و مسلط بر همه مفاهیم دوره‌های رشد می‌باشد. بنابراین یکی از مقاصد کتاب نشان دادن این سیطره بر سایر مؤلفه‌های رشد است.

هیچگاه انسان در هیچ حالتی از ولایت خدا قطع نشده و پیوسته در هر حالی هم که باشد در ظل عنایت خدا و ولایت اوست، هر چند از او تمرد و نافرمانی نماید. بنابراین تفاوت انسان‌ها نحوه بهره‌مندی از ولایت خداست که هدایت یا ضلالت را نصیب خود کنند. لذا کتاب حاضر در صدد است تا به این وجه تمایز بپردازد.

نهایت رشد انسان بعد از ایمان و صدق به ولایت ختم می‌شود. این مقام شناخت یقینی از نحوه جریان یافتن اراده خداوند در هستی است، به نحوی که فرد خود را مجری ولایت خدا می‌داند.

ولایت؛ ایجاد کننده فرایند هدایت

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

موضوع ولایت به نظامی منسجم و مستحکم اشاره دارد که به واسطه آن هر هدایتی در نظام تکوین و تشریع انسان جاری می‌شود. برای بررسی این نظام به شأن ربوبی بودن آن از نظر منشأ هدایت و به شأن نبوی بودن آن از نظر جریان یافتن هدایت و به شأن علوی بودن آن از جهت حرکت نذیر و مؤمنین اشاره شده است.

لازم به ذکر است در کتاب حاضر متن چهار سوره به طور کامل به عنوان سند ولایت آمده است:

سوره مبارکه شوری به عنوان تبیین فرایند ولایت

سوره مبارکه احزاب به عنوان تبیین نظام ولایی نبوی

سوره مبارکه محمد و فتح به عنوان تبیین نظام دستاوردهای ولایت

همچنین از پنج سوره زیر به عنوان تبیین نظام ولایی ربوبی بهره گرفته شده است:

سوره مبارکه صافات به عنوان تبیین نظامات ولایت

سوره مبارکه ذاریات به عنوان تبیین جریانات ولایت

سوره مبارکه مرسلات به عنوان تبیین القائات ولایت

سوره مبارکه نازعات به عنوان تبیین تدبیرات ولایت

سوره مبارکه عادیات به عنوان تبیین نظام ارتباطات ولایت

طبیعی است مباحث یاد شده صرفاً با بهره‌گیری از اسوه‌های قرآنی امکان‌پذیر می‌گردد، لذا لازم است مطالب یاد شده در کتاب متناسب با سوره‌های قرآن مورد مطالعه قرار گیرد.

عناوین فصول مطرح در این کتاب عبارتند از:

فاتحه: بررسی رویکردهای مختلف به ولایت

فصل اول: ولایت در مراتب رشد

ولایت؛ ایجاد کننده فرایند هدایت

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

فصل دوم: نظام ولایت ربوبی

فصل سوم: نظام ولایت نبوی

فصل چهارم: نظام ولایت علوی

فصل پنجم: نظام ولایی مؤمنین

فصل ششم: دستاوردهای نظام ولایی

خاتمه: توانمندسازی استقرار در نظام ولایی